

Posudek na práci Kateřiny Benešové *Folklorní prvky v pohádkové tvorbě Jana Wericha*

Bakalářská práce Kateřiny Benešové *Folklorní prvky v pohádkové tvorbě Jana Wericha* se snaží vystopovat vlivy tradičních lidových pohádek na literární tvorbu Jana Wericha, zejména na jeho knihu *Fimfárum* a texty z posmrtně uspořádané publikace *Deoduši*.

Ke zjištění uvedených vlivů dochází autorka dvojím způsobem – jednak ze sporadických svědectví samotného Jana Wericha, jakým způsobem při své tvorbě postupoval, jednak srovnáním s vybranými tradičními pohádkami. Jádrem metodického řešení výzkumné otázky je komparace s Tilleho *Soupisem českých pohádek*, jímž se Werich dle vlastního svědectví inspiroval. Vedle toho Kateřina Benešová příležitostně srovnává Werichovy texty s pohádkami bratří Grimmů a s Arneho a Thompsnovou typologií. V teoretické rovině se opírá o texty Oldřicha Sirovátky, Jaroslava Otčenáška a Bohuslava Beneše.

Autorka si všímá shod mezi Werichovými a tradičními pohádkami z různých hledisek přes úvodní a závěrečné formule, pohádková čísla, pohádkové postavy až po konkrétní pohádkové motivy. Tento přístup jí umožňuje posléze vystopovat konkrétní lidové pohádky, z nichž Werich vycházel, a ukázat, kde se držel tradiční předlohy a v kterých bodech se od ní naopak odchýlil či se inspiroval pouze volněji. Jako příklad lze uvést Werichem vytvořené úvodní či závěrečné formule, které sice odkazují na tradiční narativní postupy, ale jsou autorsky osobité. Uvedený komparativní přístup má pochopitelně své meze. Nelze s jistotou vystopovat veškeré literární vlivy, které mohly na Werichovu tvorbu působit, což si autorka ostatně uvědomuje. Určité závěry pak mohou mít jen podmíněnou platnost. Přesto tento přístup, kdy je literární tvorba Jana Wericha komparována s předem jednoznačně vymezeným souborem zdrojů, je opodstatněný a jediný možný.

Otázkou je podle mého soudu také to, nakolik některé shody svědčí o skutečném vlivu a nakolik jde o univerzální kulturní schémata či stereotypy, které nelze přičítat pouze tradiční pohádce. Mám na mysli na příklad znaky pohádky formulované Karlem Čapkem, které on sám označuje jako motivy a kam řadí splněné přání, dar, náhodu aj. Tento metodicky poměrně komplikovaný problém ovšem uvádím pouze jako možnou inspiraci pro autorku, pokud by se chtěla podobnému tématu v budoucnu věnovat.

Mimochodem samotné využití Čapkovy charakteristiky pohádek z knihy *Marsyas* je poněkud kontroverzní a zasloužilo by si zvláštní zdůvodnění. Nejde primárně o to, že Čapek je spisovatel a nikoliv etnolog, ale jeho vymezení tzv. motivů je z analytického hlediska sporné a stěží obstojí při kritickém zkoumání.

V závěru Kateřina Benešová konstatuje, že uplatnění folklorních prvků ve Werichově tvorbě je text od textu různorodé. Na jedné straně jsou pohádky, kde se Werich poměrně věrně drží lidové předlohy a které můžeme označit za adaptaci, na druhé straně pak nacházíme volné variace na lidové motivy. U některých pohádek se nepodařilo dohledat tradiční předlohu a lze proto s velkou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že jde o originální náměty z pera jejich autora. Hodnocení folklorních vlivů a osobitého přístupu autora v jednotlivých pohádkových textech považuji za nejzajímavější přínos bakalářské práce.

Celkově lze říci, že autorka své téma zvládla a došla k přínosným závěrům, které jsou navíc odůvodněné a metodicky ukotvené. Do budoucna lze doporučit především více práce s teoretickou literaturou, která mohla být využita lépe. Vzhledem k tomu, že práce odpovídá nárokům kladeným na bakalářskou studentskou práci a neobsahuje žádná závažná pochybení, navrhuji ohodnotit práci jako výbornou.